

Oktober 2023

Behålla det svenska medborgarskapet efter 22 års ålder

Resolutionsmottagare

Justitiedepartementet

Justitieutskottet

Migrationsverket

Utrikesdepartementet

Problemformulering

Ett barn förvärfvar svenskt medborgarskap vid födseln om minst en förälder till barnet är svensk medborgare. En svensk medborgare kan dock under vissa förutsättningar enligt 14 § i medborgarskapslagen förlora sitt medborgarskap när denne fyller 22 år.¹

Detta gäller den person som är född utomlands, har två eller fler medborgarskap, aldrig varit bosatt i Sverige och inte bedöms ha tillräcklig samhörighet med landet.²

För att undvika att förlora sitt svenska medborgarskap måste den enskilde ansöka om att få behålla det. Det görs efter 18-årsdagen, men före 22-årsdagen. Enligt Migrationsverket behövs inte en sådan ansökan göras om den enskilde "under någon tid har bott i Sverige eller om man regelbundet har besökt Sverige".³

Lagen skapar problem för unga personer som sedan födseln identifierar sig som svensk trots att de är födda och bor i ett annat land, inte minst då de ofta har ett svenskt pass.

Många av de berörda familjerna är idag inte medvetna om kravet på att ansöka om att behålla medborgarskapet före 22 års ålder. Det ställs därmed höga krav på unga

¹ Sveriges riksdag, u.å. "Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap". Riksdagen.se. [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-200182-om-svenskt-medborgarskap_sfs-2001-82].

² Lagrådsremiss, "Ett medborgarskap som grundas på samhörighet", Erik Ullenhag, 6 februari 2014, sid 10. [<https://www.regeringen.se/contentassets/75a859ac21e04b0f83f6de4325c461c0/ett-medborgarskap-som-grundat-pa-samhorighet/>]

³ Migrationsverket, 2022. "Förlora eller behålla svenskt medborgarskap". Migrationsverket.se. [<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Bli-svensk-medborgare/Forlora-eller-aterfa-medborgarskap/Forlora-eller-behalla-svenskt-medborgarskap.html>].

utlandssvenskars kännedom om svensk medborgarskapslag för att denne ska kunna bibehålla sitt svenska medborgarskap.

Att ansöka om medborgarskap efter 22 års ålder är en lång och komplicerad process, och det tas idag inte i beaktning att personen har varit svensk medborgare tidigare. Ansökan om att bli svensk medborgare kräver bland annat permanent uppehållstillstånd i Sverige i fem år, vilket är svårt att uppfylla för en ung person som under hela sitt liv har bott utomlands.

Anledningen till denna regels existens är att man vill undvika att det svenska medborgarskapet behålls i flera generationer trots att den direkta samhörigheten med Sverige upphört.

Lösningförslag

Svenskar i Världen anser att svenskar som erhållit svenskt medborgarskap vid födseln inte ska behöva ansöka om att behålla medborgarskapet efter 22 års ålder.

Vi ställer oss positiva till de muntliga informationsinsatser som görs i samband vi passförnyelse vid utlandsmyndigheterna. Utöver muntlig information vore det dock önskvärt att informationen även gavs skriftligt. Genom att tidigt informeras om att det svenska medborgarskapet kan gå förlorat får den enskilde möjlighet att ta ställning till om denne vill behålla sitt svenska medborgarskap och hinner också ansöka i tid.

Svenskar i Världen önskar även tydlig information om att ansökan om bibehållandet av medborgarskapet är kopplat till medborgarskapsutredning.

Förlusten av medborgarskapet måste anses utgöra ett allvarligt angrepp i den enskildes rättigheter. Svenska myndigheter behöver därför ta ett större och gemensamt ansvar att informera svenska medborgare om risken att förlora sitt medborgarskap och vilka implikationer det kan medföra.